

álitið um dómarakanningina

Dómarakanning av bankamálinum

-Fekk landsstýrið í sambandi við góðkenning av keypinum av Føroya Banka allar neyðugar upplýsingar til tess at meta um avleiðingarnar av hesi avgerð?

-Vóru allar upplýsingar, sum landsstýrið fekk, eftirfarandi og álítandi?

-Eigur landskassin einsamallur at ábyrgjast fyri tapini í Føroya Banka, sum nú eru staðfest?

Hetta er m.a. tað, sum Rættarnevndin heldur vera neyðugt at fáa staðfest og hevur hon tí skotið upp at áleggja lögtinginum at áleggja landsstýrinum at heita á ríkisstjórnina um at seta ein kanningartætt. Hesin kanningarrættur skal kanna og greiða gongdina viðv. partabrævaumbýtinum í Føroya Banka og Sjóvinnubankanum.

Harumframt skal rætturin kanna leiklutin og ábyrgdina hjá Fíggjareftirlitinum í sambandi við bankabjargingarnar og partabrævaumbýtið. Somuleiðis leiklutin hjá Fíggjargrunninum í hesum máli. Eisini skal leikluturin hjá bæði Forsætismálaráðnum, Fíggjarmálaráðnum og ídnaðarmálaráðnum kannast.

Kanningarrætturin skal so eisini kanna leiklutin og ábyrgdina hjá grannskoðanini av Føroya Banka í sambandi við umrøddu mál. Somuleiðis leiklutin og ábyrgdina hjá nevnd og stjórn í Føroya Banka og í Sjóvinnubankanum.

Niðurstøðan av kanningini verður latin Ríkisstjórnini, Landsstýrinum, Fólkinginum og Løgtinginum.

Sosíalurin prentar í dag álitið frá Rættarnevndini í fullum líki.

Álit í lögtingsmáli nr. 24/1994: Kanning av samanleggingini av Sjóvinnubankanum og Føroya Banka.

Málið er lagt fram av Bjarna Djurholm, lögtingsmanni, vegna fólkalokkin tann 8.12.1994, og eftir 1. viðgerð tann 19.12.1994 beint í Rættarnevndina.

Fyri at útvega eitt so haldgott støði undir sínum til-mæli sum gjørligt, hevur Rættarnevndin heitt á ávikavist landsstýrið, Føroya Banka og Landsbankan, um at senda nevndini allar upplýsingar, sum mugu haldast at hava týðning í málinum, so sum fundarfrágreiðingar, notat, brævaskifti, roknskapir v.m.

Eisini eru skjöl fingin frá Fíggjargrunninum, sum kunnu hava týðning fyri málið.

Landsstýrið hevur útflýggjað nevndini tað tilfar,

sum hevur ligið í journalini hesum máli viðvíkjandi, uttan at vissa harvið er fingin fyri at alt tilfarið er fingið til veg. Aftan á at hava ráðfært seg við landsstýrið hevur Landsbankin útflýggjað nevndini tað tilfar, ið henn hevur í málinum.

Føroya Banki hevur gjørt vart við, at teir fyrbils taka fyrivarni viðv. útflýggjan av slíkum tilfari, tá hetta møgulega kann koma í stríð við lógasettar og innanhýsis reglur um tagnarskyldu v.m.

Rættarnevndin hevur harumframt fingið útflýggjað frágreiðingina frá landsgrannskoðaranum viðv. partabrævaumbýtinum dagf. 24.09.1993 og fundarfrágreiðingina frá 4. okt. 1992 millum Fíggjareftirlitið, Sjóvinnubankan og Føroya Landsstýri. Frágreiðingin frá landsgrannskoðaranum er viðlögð sum skjál.

Eftir tilmæli frá lands-

grannskoðaranum sendi landsstýrið 4. februar 1994 Fíggjareftirlitinum bræv við spurningum. Tvær vikur seinni skrivaði Fíggjareftirlitið til landsstýrið, at tað fór at koma við einum svari skjótast gjørligt. Í mai 1994 rykti Landsstýrið eftir lovaða svarinum, sum tó ikki er komið enn.

Við støði í fundarfrásøgn-um, brævaskiftum, notat-um og savnaðum upplýsingum annars heldur Rættarnevndin tað vera neyðugt: a) at staðfesta um landsstýrið í sambandi við góðkenning av keypinum av Føroya Banka fekk allar neyðugar upplýsingar til tess at meta um avleiðingarnar av hesi avgerð, b) at staðfesta, um allar upplýsingar, sum landsstýrið fekk, vóru eftirfarandi og álítandi, c) at gera upp, um landskassin einsamallur eigur at ábyrgjast fyri tapini í Føroya Banka, sum nú eru stað-

fest.

Í frágreiðingini frá landsgrannskoðaranum verður m.a. soleiðis tikið til um hesi viðurskipti:

»Tá landsstýrið hjargaði Sjóvinnubankanum í okt. 1992, legði landsstýrið dent á, at hetta m.a. var gjørt, tí stóðan í Sjóvinnubankanum var munandi verri enn í Føroya Banka, sum harumframt hevði ein sterkan høvudspartaiegara aftan fyri seg, Den Danske Bank, sum samb. Fíggjareftirlitinum hevði givið tilsegn um at standa við sínar skyldur og inn-skjóta neyðugan kapital og likviditet, og at vandi annars var fyri, at Føroya Banki, um Sjóvinnubankin

fór tá, eisini kom í stórar fíggjarligar trupulleikar, og at øll bankaskápanin so-statt fór fyri bakka.

Í sambandi við keyp av einum banka ella einum og hvørjum øðrum virki, har so stórar upphæddir og eventualskyldur standa upp á spæl, vildi tað verði ein sjálvsøga skylda hjá tí, ið beinleiðis luttekur í tílíkum samráðingum, í hesum føri Fíggjargrunninum, at kanna og meta sera gjølla um øll virðir og allar hugsandi tapsvandar nógv ár fram, og kunna landsstýrið, ið gjalda skal, um hesi viðurskipti og taka øll neyðug fyrivarni. Men Fíggjargrunnurin tykt ikki at hava lagt dent á hesa

uppgávu, og visti til Fíggjareftirlitið, ið metti, at talan var um ein rimuligan pris, m.a. vísandi til árs-roknskapin hjá Føroya Banka fyri 1992.

Landsstýrið hevur eftir øllum at døma havt álitið á hesum upplýsingum og ikki sjálvt tikið stig til lögfrøðiliga at tryggja seg ella Fíggjargrunnin imóti at koma at hanga upp á so stór tap, sum tað nú sær út til.

Við at lesa tilfarið íggj-numfæst eisini einfatan av, av hvørki Fíggjargrunnin ella Fíggjareftirlitið leggja stórvegis dent á, at landskassin nú, eftir øllum

